

матеріалами справи, вміння правильно застосовувати норми матеріального та процесуального права, участь у проведенні та обговорення судового засідання іншої підгрупи та ін.

Враховуючи те, що міжпредметний тренінг проходить у кількох етапів, оцінювання також здійснюється поетапно: окремо виконані письмові завдання (процесуальні документи) і окремо усні виступи.

Таким чином, за своїм змістом, а також організацією підготовки та проведення, міжпредметний тренінг є комплексною формою навчальної діяльності студентів. Він передбачає необхід-

Find similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

данні. Тренінг включає в себе різноманітні форми активізації навчального процесу: робота в малих групах, дискусії, використання case-методу та ін.

*Нечипоренко О. Ю., канд. екон. наук, доц.
кафедри правового регулювання економіки*

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ В ЛЕКЦІЙНИХ КУРСАХ З ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасна освіта має гарантувати випускнику-правнику його конкурентоспроможність у сфері професійної діяльності в умовах структурних змін у суспільстві, системи цінностей і ставлення до них, а також ролі юриста та вимог до нього. Нові підходи до формування змісту юридичної освіти повинні сприяти подоланню тих негативних тенденцій, що призводять до втрати професіоналізму, трансформування юридичної практики із професії в бізнес, послаблення традиційної ролі юриста як незалежного консультанта, медіатора, посередника між сторонами, що конфліктують, втрата правником відчуття цілі в роботі та ін. Саме тому реалізація основних ідей Болонського процесу, серед яких і підвищення активізації пізнавальної діяльності студентів магістерського рівня підготовки в лекційних курсах з правових дисциплін, є навчальною потребою сьогодення. В сучасних умовах викладання правових дисциплін зрозуміло, що лекція вже не може

зберігати свій класичний зміст, тобто бути переважно монологічним викладом значного за обсягом наукового обґрунтованого, структурного навчального матеріалу.

Такий підхід виправданий лише тоді, коли навчальну інформацію студент не може отримати самостійно і викладач є основним, а інколи і єдиним, джерелом інформації. В цьому разі студенти прямо зацікавлені в тому, щоб уважно слухати викладача і фіксувати найважливішу інформацію в своєму конспекті, від повноти і якості якого прямо залежить їх навчання. Сьогодні, коли з'явилися нові потужні інформаційні джерела (інтернет, електронні підручники та навчальні посібники), навчальна література представлена в достатній кількості, переважно інформативна функція лекції, особливо на магістерському рівні підготовки, втрачає сенс. Завдання сучасного лектора — не стільки надати інформацію студенту, скільки зацікавити його до самостійного вивчення теми, показати своє ставлення до певних змістовних аспектів, визначитися з практичною складовою щодо застосування окремих лекційних положень у юридичній практиці, вказати основні джерела інформації і спрямувати студента на подальшу самостійну роботу. Отже, сучасна лекція, особливо на магістерському рівні підготовки, стає не основною, а скоріше відправною ланкою навчального процесу, початковим етапом самостійної роботи студента.

Слід зазначити, що низька ефективність класичних, описових лекцій, помічена уже давно як вітчизняними, так і зарубіжними вченими. Дехто навіть зауважує, що лекційні заняття, особливо з загальноосвітніх дисциплін, зовсім непотрібні. Крім того, слід погодитися і з думкою переважної більшості студентів, які вказують на необхідність перегляду змісту і організаційних умов лекційних занять. Усе це підтверджується і тим, що на сьогодні окремих заходів активізації навчального процесу вже недостатню, незважаючи на їх застосування і вдосконалення. У ставленні студентів до лекції збільшуються негативні тенденції, знижується відвідуваність лекцій, погіршується дисципліна на них, втрачається мотивація студентів. На наш погляд, сучасна лекція крім інформативної функції, має виконувати функцію стимулюючу, спрямовану на самостійну роботу. Вона має бути гнучкою, мати мобільний зміст і будову, відповідати актуальним запитам студентів, активно використовувати їх здібності, ґрунтуватися не стільки на монологічному, скільки на діалогічному викладенні матеріалу, взаємообміні досвідом.

Безумовно, діалогова форма проведення лекції є одним із ефективних засобів активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку у них творчого мислення. Діалогова форма лекції на відміну від монологу — чіткого дотримання наміченого плану та тексту — передбачає проблемну постановку питання, пошук альтернативних підходів їх розв'язання, імпровізоване, вільне викладання навчального матеріалу з урахуванням думки студентів. Такий підхід, за наявності часу і необхідності поглибленого ознайомлення студентів з діалектикою розвитку правових знань, має переваги у порівнянні з традиційним. Він учить творчому мисленню, аргументованому спілкуванню, допомагає осмислювати явища і процеси сучасного розвитку правової науки і юридичної практики в суспільстві. Навіть не повний перелік форми діалогу в процесі проведення лекцій засвідчує про наявні можливості для активізації даного виду занять. У наявному процесі вибір форми лекційних занять визначає викладач, який може застосувати: лекцію-бесіду, проблемну лекцію, лекцію-консультацію та ін.

Практика проведення лекцій з навчальних дисциплін за магістерськими програмами «Правове регулювання економіки», «Господарське судочинство», «Правове регулювання банківської діяльності», «Міжнародне економічне право» на юридичному факультеті КНЕУ свідчить про те, що є можливість активізувати студентську аудиторію шляхом постановки проблемних питань, діалогового спілкування. У зазначених питаннях вирішальною є постать викладача. Сьогодні ми можемо спостерігати за тим, як по-різному працюють та проводять свої заняття викладачі, як по-різному будують вони навчальний процес, досягаючи при цьому високих результатів і при проведенні традиційних занять, і при незвичних формах і методах, які носять назву — «новітні освітні технології». З наведеного вище можемо зробити висновок, що головна функція викладача — виховання, розвиток, формування та управління процесами, зокрема в лекційних курсах. Отже, сучасна новітня лекційна технологія потребує свого вдосконалення, але не за рахунок повного заниження такої форми роботи. Роль лекції в навчальному процесі продовжує залишатися дуже важливою. Але сучасна лекція має бути іншою, і за своїм змістом (дискусійною), і за характером організації (інформаційною із застосування новітніх технологій). Реальним ефективним засобом її вдосконалення може стати викладач-магістр, новатор, який поєднує викладання із самостійною роботою студента.